

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Znanost v službi politike in to pa ono.

(K. Glaser.)

Kdor le količkaj pozna zgodovino, ta ve, da so se z malokaterim narodom v teku stoletij vršile tolike izpremembe, kakor z Nemei. Ni treba segati nazaj v čase Karla Velikega ali v poznejša stoletja srednjega veka; že minulo stoletje zadostuje, da razvidimo, kako so Nemei padali in se dvigali. Ko je Ernst Moritz Arndt (1769—1860) s pesmicami, kakor »Was ist des Deutschen Vaterland?« »Was bliesen die Trompeten?«, »Der Gott, der Eisen wachsen liess« navduševal Nemce, naj se otreslje vladanja po malih državcih, je namerjal s temi pesmicami vzbuditi v Nemcih željo, da bi se razmetani udje nemškega naroda združili v celoto. Mnogo višjo nalogo si je pa postavil Viljem Jordan, o katerem je pisec teh vrstic poročal v »Edinosti« v uvodnem članku: »Vsenemška zaveza in položaj na Ruskem«.

Slovani in posebej tisti Slovenci, katerim je v narodni organizaciji izročena skrb poslanstva, ki je najbolj odgovorna, najbolj odločujoča stroka narodnega dela, tisti Slovenci, pravim, bi morali paznim očesom zasledovati vsako gibanje Nemcev, katero skili preko meje njihove domovine.

Kar se tiče vnanje avstrijske politike, bi morda naši politični voditelji dobro ukrenili, da bi jeden ali drugi izbral posebno stran svetovne politike ali svetovno politiko sploh kakor svojo stroko, kajti samo takrat bodo naši zastopniki imeli ugled na vladi in v drugih strankah, ako so dobro poučeni v posameznostih.

V drugem sestavku »Die deutsche Erde« se je pokazalo na znanstvena sredstva, s katerimi se Nemci pripravljajo na svetovno vladarstvo.

V zadnjih dveh pa je pisec teh člankov zasledil veliko delo v tem smislu, ki je zasnovano na jako široki znanstveni podlagi. To delo ima naslov: »Das neunzehnte Jahrhundert in Deutschlands Entwicklung. Unter Mitwirkung von

(vseh imen ne bom našteval) Paul Schether, (ravnatelj dunajskega dvornega gledališča). Delo je zasnovano na najdaljši knjigi po 1000 strani; trije zvezki obdelujejo naravoslovne in tehnične znanosti, ki imajo seveda bolj interakcijski pomen, 2. zvezek, ki ga je izdal Gurlitt, ima naslov: »Die deutsche Kunst des 19. Jahrhunderts«; 3. zvezek (Meyer) »Die deutsche Literatur des 19. Jahrhunderts«; 4. zvezek (G. Kaufmann) »Deutsche Geschichte des 19. Jahrhunderts«, potem v zadnjih 4 zvezkih zgodovina muzike, gledališča, vojaških znanosti, narodnega gospodarstva v 19. stoletju na Nemškem.*)

Na zadnji strani Meyerjeve nemške slovenske zgodovine v 19. stoletju so značilne izjave, ki jih moramo dobesedno podati cenjenim čitateljem »Edinosti«:

»Ne izpolnijo se nam vse nade; tudi ni bila vsaka obramba prejšnjih časov potrebna; to pa stoji, da verujemo v moč na novo vzbujenega idealizma, mi verujemo na moč nemške narodove duše; mi verujemo v resno današnjih umetnikov. Zato verujemo s Stefanom George-jem*). verujemo v sijajni preporod umetnosti — in ne samo umetnosti.

Novo življenje, nova kultura mora vzcveteti največemu živečim narodom, nova doba, katera bi moč vladarstva združila z nežnostjo čuta, sigurnost opazovanja združila s krasoto ustvarjanja. In ta doba mora priti, če si bomo znali obdržati tisti sili,

*) V Shanghaiju je začel izhajati list: »Der ferne Osten«, illustrierte Zeitschrift zur Verbreitung der Kenntnis ostasiatischer Cultur und Verhältnisse. V istem mestu izhaja tudi »Ostasiatischer Lloyd«. V listu sodelujejo Evropeci in Kitajci. V 1. številki opisuje H. Smith znotrajni Pekin; kitajski princ Chun, oče cesarja Chuanghsu, opeva v lirski pesmici prijetnosti ponočne vožnje po reki Peiho; profesor Brunhofer razpravlja »Goethe's und Schillers Anklänge an Brahmanismus und Buddhismus«. Prevedena je tudi kitajska dramatska igra. List je opremljen s pristnimi kitajskimi slikami.

**) iz Bingena, porojen 1868., je v svojih delih: »Hymnen, Pilgerfahrten, Algerbal«, »Die Bücher der Hirten und Preisgedichte« (1895), »Das Jahr der Seele« (1898) črtal svoj ideal o umetnosti za prihodnje čase.

fisa s svojim tihim in mirnim glasom, kakor da bi šlo za kako čenčarijo. radi katere ni vredno vznemirjati se, sedaj je ravno žetev, a žito ima prilično dobro ceno, in tudi seljaki plačujejo ravno sedaj zakupnino za livade. Pride dovolj denarja... morda bi se dalo...«

»A davek, a banka?« se je začel jeziti grof. »Ako ne plačam točno, pride lahko do prodaje imetja. A tedaj, kaj se zgodi z nama dvema starcema?... Naš mili sin« — je nadaljeval grof z razdraženim tonom — »ne misli na to... On trosi in razsipa denar, da se tega ne more trpeti več.

Sedaj se je tudi Artur malo razjezil.

»V mojih letih niti ti nisi bil boljši! Ne-li, mamá?« je rekel Artur brez vsakega obzira.

»Ne, ne... Papá je bil vendar boljši, dragi sinček!« je vzela grofica svojega Orfeja v obrambo, no, vendar tako, da bi ne razalila milega sinčka. »Papá ni dobival toliko denarja, kakor ti... Ali tudi ti boš manj trosil (ni hotela izustiti besede »popraviti se«, katere jej je bila na jeziku), ne-li?... Ah, moj Bog!... Mladost je mladost... a človek živi samo enkrat...«

»Sliši-li, papá, kako pametno govori mamá! Človek živi samo enkrat«, je govoril Artur proti grofu kakor da bi se mu rogala.

kateri Goethe najtopleje priporoča Nemcem: resnobo in ljubezen. Če zmagata resnoba in ljubezen bo nemški duh vladal svet in na dolge čase.

Izdajatelj ta velike zbirke pravi, da si je pridobil nekaj odličnih mož, ki bi ob meji dveh stoletij opisali razvitek Nemcev v minolem stoletju. Vsak opis je pa uravnan tako, da vzbuja zavest in ponos Nemcev in da jih navdušuje za nadaljne delovanje.

Tega načela se drži vsak sotrudnik. Jako zanimljivo je, kar pravi pisatelj nemške literarne zgodovine 19. stoletja. On meni, da pisatelji romansko-slovesnih zgodovin navajajo le najslavnejše pisatelje, zvezde prve vrste, po sto pisateljev in po tisoč knjig pa hladnokrvno porivajo v kot; Nemec pa da mora soditi bolj mlo in pravično, bolj dobrohotno, kajti vsi so se trudili, so imeli lepe, hvalevredne namene; vsak delavec je nekaj dosegel in to dejstvo veseli Nemce. Tu je zanimljivo opazovati, kako so Nemci znanost postavili v službo politike. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 26. avgusta 1902

Sprememba na namestništvu v Trstu? Danes moramo dati prostora glasu, došlemu nam iz Dalmacije o presumnem nasledniku grofa Gočessa v namestništveni palači v Trstu. Ta glas nam je došel od znanega moža, ki nam zatrja, da je njegova sodba v soglasju s sodbo hrvatskih rodoljubov v Dalmaciji o gospodu dvornem svetniku Simonelliju.

Niš mož nam piše: V enem pogledu bi se dvorni svetnik Simonelli ugodno razlikoval od ekscelence grofa Gočessa. Dvorni svetnik Simonelli govori dobro hrvatski, zbog česar bi bilo torej tudi pričakovati, da se v kratkem prične slovensčini. Ne da se tajiti: to je velika ugodnost, ako vrhni načelnik politične uprave v pokrajini more stopati v dotiko z ljudstvom neposredno, brez posredovalcev in tolmačev. Korist je dvojna. Ako ljudstvo more direktno in na svoja usta izražati svoje pritožbe in želje, raste njegovo

»Vsakdo naj živi«, je odvrnil grof, »kakor more, a ti bi rad živel, kakor ne moreš... To pa ne gre in tega mora biti konec.

»Naj bo, ko pride do tega... Ali sedaj ne gre zato, temveč za denarje, katere potrebujem in moram imeti.

»Samo od mene ne«, se je energično branil grof.

»Jaz ga poiščem drugje... Ali da bom mogel dalje odpotovati, mi boš moral dati kako stotino za pot... Odpotujem jutri rano.

Grofica se je bala, da Artur ne bi iskal denarja pri Branimiru, zato pa, ko sta bila ona dva na sarnem, ga je opomnila, naj za Boga ne stori tega, ker bi bilo to ponižanje za njih, ko bi sprejemali od njega denar kakor neko milost.

»Ne, tega nise m niti mislil«, je uverjeval Artur grofico. V besedah mladega grofa je bila resnica v toliko, da se on ni upal vprašati Branimira potrebnega denarja, ker mu je bil že dolžan tisoč goldinarjev še od tedaj, ko je spremljal na njiju svatbenem potovanju njega in sestro do Trsta. Grofica je bila torej v veliki zmoti glede aristokratskega ponosa svojega sina.

Artur se je istega dne po večerji poslovil od vseh, da bi mogel odpotovati jutri rano. Kam odpotuje, ni hotel povedati, a Orfeo je bil uverjen, da gre obiskat mar-

zaupanje do oblasti, kar je vsakako velike važnosti za izvajanje raznih naredeb in odredb oblasti v varovanje koristi mnogokrat prekonservativnega ljudstva. Druga korist od direktnega ustnega občevanja med višim uradnikom in ljudstvom pa je ta, da se uradnik, ako umeva narod in spoznava njega potrebe, najlaglje izogiblje nesrečnim potem birokratiške tradicije in — nerodnosti.

To bi bila za Slovane Primorja svitla stran eventualnega imenovanja dvornega svetnika Simonellija namestnikom v Trstu. Ali ta udobnost je navezana še na neki predpogoj: s poznanjem jezika mora iti vspretno tudi naklonjenost narodu, spoštovanje do njegovih aspiracij! Zmožnost se mora spajati z ljubeznijo.

Tu pa se nehuje ugodni del moje in hrvatskih Dalmatincev sodbe o dvornem svetniku Simonelliju. On zna hrvatski — ali, kolikor ga poznamo mi, je bil vsikdar strogo italijanskega mišljenja in priataš takoiimenovane avtonomaške stranke. Povdarjam: kolikor poznamo mi tega so-deželana svojega, naj se primorski Slovani ne udajajo nikakim rožnatim nadam za slučaj imenovanja dvornega svetnika Simonellija cesarskim namestnikom za Primorje. To bo le prememba osebe — Italijane povspešujoči zistem ostane! In če že bo kaj spremembe, bo na — slabše!

Toliko se mi je zdelo potrebno povedati iz dalmatinske sodbe o dvornem svetniku Simonelliju, da ne bo eventualno med primorskimi Slovani lepih iluzij in potem — grenkih disiluzij.

Deželnozborske volitve na Štarskem. Volilno gibanje je že v polnem razvoju. Konservativna stranka nemška že razpošilja svoj volilni proglas. Isti očita dosedanjim večini dež. zbora, da je veliko predmalo skrbela za kmeta. Pa ravno poljedelstvo je eminentna deželna stvar. Vsi predlogi manjšine kmetu v pomoč so ostali nerešeni. Proglas našteva celo vrsto takih za kmeta važnih vprašanj. Večina da je za gledališča v Gradu obremenila tudi kmeta, o odmerjanju doklad in odpisovanju davkov da je postopala škodljivo za plačevalce zemljiškega in hišnega davka, a v prilog plačevalcem pri-

kezo Savignon, da-li ne bi pri njej našel pomoči?!

Drugega dne je bilo deževno vreme, a grofica Ana, in tako tudi grof Orfeo, sta spala nenavadno dolgo, vsaki v svoji sobi. Še-le okoli poldneva je grofica pozvonila svojej sebarici, katera je že davno čakala na glas zvoncea.

»Je-li že kasno?« je vprašala grofica.

»Kmalu bo poludae, vaša milost!«

»Kaj dela Elza?«

»Elza je odpotovala, vaša milost!«

»Odpotovala?« se je začudila grofica. A kam? Brez mojega znanja?«

»Zjutraj se je odpeljala z mladim milostivim gospodom.

»Najbrže je odredil tako gospod grof?« je vprašala grofica, očito vznemirjena.

»Ne vem, vaša milost!... Gospica je vzela vse svoje stvari s seboj.

Grofica se je začudila še bolj.

»Ti si videla to?«

»Da, vaša milost!... Ravno isti kovčeg, s katerim je prišla semkaj.

»Tega ne umejem... A kako sta sedela?« je vprašala grofica, ker po njenih nazorih je bilo to posebno važno.

»Drug tik drugega, na zadnjem sedalu.

»Nemogoče!« je vskliknila grofica v največjem razburjenju.

»Kako se je predrznila sesti ob mladega grofa?«

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

III.

»Dober dan, papá; dober dan mamá... A glej, tudi moj dragi svak je tukaj... Servus Brani«, (tako je on po svojem ukusu imenoval Branimira)... je pozdravljaj Artur prisotne, stopivši v sobo. Zatem je pogledal očeta. Grof se je držal hladno in čemerno.

»Ali papá, zakaj se držiš tako čemerno?«

»Ker me plaši tvoj nenadni prihod!« je rekel grof strogo.

»Ah, kako dobro slušiš tie, se je Artur smejal lahkomišljeno. »Ti se vedno bojiš, kedar jaz potrebujem denarja.

»Denarja?« O moj dragi, tudi jaz ga potrebujem, a ne vem, kje naj ga vzamem... Takrat si slabo pogodil pri meni.

»A takrat ni šale, aut... aut. Ako ne plačam ob roku, moram kvitirati.

»Temu itak ne uideš!... Naj bo svobodno: aut... aut...«

»Radi bagatele od kakih sedem tisoč goldinarjev...«

»To je v sedanjih časih mnogo denarja... Jaz ga nimam, je rekel grof odločno in zlovoljno sel v naslonjač tik grofice.

»Ali, dragi Orfeo«, je spregovorila gro-

dobrinakega davka. Istotako da ni varovala koristi kmetov v servitutnem vprašanju ter o uravnavanju rek in o izvrševanju vodnih zgradb. Na očitjanje, da je klerikalna stranka preprečila volilno reformo, odgovorja proglas, da je prišlo tako, ker se veleposestvo ni hotelo odpovedati svojim volilskim privilegijem in ker se večina ni ozirala na opravičeno zahtevo kmečkih občin po pomnoženju mandatorov. Končno izjavlja proglas, da urejena človeška družba je možna le na temelju vere.

Češki katoliški shod. V Kraljevem Gradcu zboruje sedaj češki katoliški shod, ki je bil v nedeljo otvorjen slavnostnim spreedom, katerega se je udeležilo kakih 10000 oseb. V nedeljo popoldne je bilo zborovanje zaupnikov katoliških društev škofije Kraljevi Gradec. Državni poslanec dr. Hruban je govoril o »Papežtvu in o pomenu istega«. Posebno je poudarjal govornik udanost čeških katolikov do svoje narodnosti. Govornik je zaključil z nadejo, da v Avstriji slednjič zmaga spoznanje, da brez pravičnosti nasproti željam in opravičenim prizadevanjem češkega naroda in slovanskega rodu v Avstriji seta država ne da ne vzdrževati in ne rešiti. Ravno katoliki češki so pripravljeni za spravo z Nemci, ali pred mora utihniti geslo o inferiornosti Čehov; izlasti se, ker pred Bogom so vsi narodi enaki!

Na večerajšnjih razpravah je govoril škof Brynych o »katoličanstvu v dvajsetem stoletju«. Popoldne so se sešli zaupniki društev v posvetovanje za osnutje češko-katoliškega narodnega sveta za Česko.

Istotako večeraj predpopoldne se je vršil v Kraljevem Gradcu protesten shod proti katoliškemu shodu, popoldne pa protesten slavnosten sprevid 15 političnih društev v Kraljevem Gradcu in iz okolice. Sprevid se je pomikal po mestnih ulicah do strelišča, kjer je imel dr. Klumpar predavanje v vzrokih in pojavih tuberkuloze ter nje vplivu na sedanje socialno življenje.

Mir in red se ni kalil od nobene strani.

Spor radi »Morskega očesa«. Večera smo povedali, kako se ogrski členi razsodišča, ki zboruje sedaj v Gradcu, sklicujejo na neki dokument iz leta 1837, ki pa je podpisan le od tedanjih pooblaščenecv od ogrske strani. Jako značilen prispevek za označenje tedanjega postopanja ogrskih pooblaščenecv je podal v seji minole nedelje v Gradcu avstrijski razsodnik, predsednik višjega deželnega sodišča, vitez Mniszek-Tehornizki.

Govoré o dogodkih v tedanji mešani ogrsko-poljski komisiji, je vitez Mniszek dokazal, da so bili Poljaki dali svoja dokazila Ogrom v prepis. Ogrji pa niso nikdar vrnili teh dokumentov in na mesto teh originalnih dokumentov se je prikazalo le 28 nepopolnih, deloma (radi popuščanja poljskih izrazov) popolnoma neumljivih kopij!

»Neue Freie Presse« pripoveduje, da se upliv merodajnih krogov trudi v ta namen, da bi se dosegel kompromis.

Atentat v Harkovu. Osrednje gla-

Sobarica, kakor navadno služinčad ob takih prilikah, ni mogla premagati svoje zlobe nasproti stari gospej. Opazivša, kako se ona jezi, je povedala vse do konca.

»Milostivi mladi gospod«, je pripovedovala dalje sobarica, »jej je pripravil mesto pri sebi, ob deani, in z našim plaidom je omotal noge sebi in njej.... Bil je nenavadno ljubeznjiv z njo, a ona se je neprestano veselo smejala.«

»Ni-li rekla, kdaj se povrne?«

»Nič, vaša milost!... Jaz mislim«, je dodala tiho, da se je komaj slišalo, »da se gospica niti ne vrne več.«

Ta razgovor med grofico in sobarico je trajal, med tem ko je ta svojo gospodinjo oblačila.

»Zvrši hitro.... brzo!« jo je silila grofica v največji nestrpljivosti. »Jaz moram takoj govoriti z milostivim gospodom.«

Ko je bila gotova, se je požurila grofica, kolikor jej je dopuščala njena slabost, v grofovo sobo. Sedaj ni pazila na lahki in dostojanstveni tempo v svoji hoji, temveč je hitela, da bi čim prej govorila s svojo možem. Vstopila je, ne da bi potrkala na vrata, in našla grofa pri važnem delu. Uprav si je barval in urejeval svoje lasi in brke.

»Oprost, ker te nadlegujem, ali stvar, za katero se gre, je jako silna in jako neugodna.

(Pride še.)

silo avstrijskih socialistov, dunajska »Arbeiter Zeitung«, prinaša iz Petrograda obširno poročilo o atentatu na harkovskega guvernerja, kneza Obolenskoga. Poročilo obsega komuniké ruske revolucionarne socialistične stranke in pismeno izpoved napadaleca na kneza Obolenskoga. Komuniké socialistične stranke obsega najprej poročilo o dogodku samem, potem pa navaja vzroke, ki so naveli stranko, da je sklenila in dala izvršiti atentat. Poročilo pravi, da je atentat ponesrečil, ker je napadalec naperil streljaj previsoko, da ne bi zadel neke dame, ki je stala poleg guvernerja. (Nerazumljivo je, kako so mogli napadalecvi somišljeniki izvedeti to okolnost, ko je bil napadalec vendar takoj aretiran in imel časa, da bi komu to povedal. Op. ured.) Revolver, s katerim je napadalec streljal na guvernerja, je imel na jedai strani napis: »Za kri, prelito od kmetov«, na drugi pa »Smrt carskemu krvniku, sovražniku ljudstva«. Napadalec da je med činom izrekel sledeče besede: »Spominjajte se, gospoda, da bo naša stranka postopala tako proti vsem sovražnikom ljudstva.«

Komuniké pravi nadalje, da so revolucionarni socialisti sklenili guvernerja ubiti, ker je preganjal delavce.

Nerazumljivo je tudi, kako so dobili socialisti v roke pismeno izpoved napadaleca, katero izpoved je moral vendar pisati v ječi — ako jo je sploh pisal — in katero policija gotovo ni dala v javnost. V tej izpovedi pravi napadalec, da je vsled naloga organizacije moral kaznovati kneza Obolenskoga radi njegovega preganjanja delavcev in kmetov. Njegova stranka da ne smatra ubojstva primernim sredstvom za boj, ali da se mora posluževati tega sredstva tako dolgo, dokler vlada ne dovoli, da se mirnim potom tira socialistična propaganda. Nadalje izjavlja napadalec, da je delavec in da ne pove svojega imena, ker noče orožnikom olajšati nalge.

Tržaške vesti.

Banelli na delu. Banelli-jev mandat se bliža svojememu koncu in preslavni Banelli se je slednjič vendar spomnil, da mora vendar nekaj storiti kakor zastopnik, da o prihodnjih volitvah ne pride praznih rok pred svoje volilce. Pozna je sicer začelo Banelli-jevo delovanje; a bolje pozno, nego nikoli, pravi pregovor. V duhu že vidimo radovedne čitatelje, kako čakajo napeto, da jim povemo: v čem prav za prav obstoji to Banelli-jevo delovanje! Morda je za svoj volilni okraj izposloval poljske čuvaje? Morda je dosegel podporo za škedenjske poljedelce, katerim je toča pobila vse pridelke? Morda se vsled njegovega posredovanja sedanji škedenjski okrajni zdravnik nadomesti z drugim, ki ne bo dajal povoda za pritožbe in ki ne bo samo laški agitator, temveč tudi — zdravnik?! Nič vsega tega! Banelli je Italijan in kakor takemu je že prirojeno, da se v prvi vrsti briga za — zabavo svojih volilcev. Italijanom je zabava nad vse. Kaj se briga Banelli za to, ali imajo njegovi volilci dovolj jesti! Glavna stvar je, da je godba in ples. In Banelli je začel svoje delovanje — na koncu volilne dobe seveda — v tej smeri.

Magdalenski mladeniči, prošinjani narodnim duhom in duhom zmernosti, sklenili so odpraviti običajne »šagre«, ki se ne slagajo več z duhom časa in so se poleg tega tudi prelevile iz nekdanjih lepih ljudskih veselje v razuzdane ples, na katerih uganjajo svoje orgije pijane mestne »šešolote« in razna sodrga. S spretnim manevrom so magdalenski fantje letos tudi res dosegli, da je policija prepovedala ples. To postopanje zavednih magdalenskih fantov odobravit mora vsak pameten človek. Takrat pa so magdalenski fanti delali račun brez krčmarjev, onih pri sv. Ani namreč, kar pa ni škodovalo fantom, marveč — krčmarjem, katerim je vsled odprave »šagre« splaval le dobiček po vodi. Šli so torej ti laški krčmari pri sv. Ani k gospodu »konšiljirju« Banelli-ju in ga milo prosili, naj jim odvrne pretečo nevarnost in pregovori policijo, da dovoli ples. Banelli je seveda hitro potegnil na svoja debela stegna znane ozke hlače in stekel na policijo, da izposluje »šagro«. Ali gospoda »Carletta« ne poznajo tako dobro na policiji, kakor na magistratu; zato so mu, kar meni nič tebi nič, odbili prošnjo. Ubogi Banelli, pozno se je podal na — delo za svoje volilce, a še sedaj tako nesrečno...!

Pola — Venezia Giulia. V Pulj je dospelo pismo iz Zadra, — iz pisarne dra.

Ziliotto — z naslovom: N. N. Pola — Venezia Giulia!

Istotako iz Zadra je prejela »Naša Sloga« razglednico, na kateri je bila naslikana namestniška palača, Palazzo Luogotenenziale, v Zadru; na sprednji, naslovni strani te razglednice pa je tiskano: »Cartolina postale italiana (Carte postale d'Italie)«.

Vsaki dan lepše! vsklika »Naša Sloga!« In vprašuje: Kaj pomenja to, da c. kr. avstrijska pošta dalje odpravlja take razglednice?

Mari je Zadar že mesto v Italiji? Mi pa pravimo: vedno isto, stara pesem! Stara pesem, ki se vsaki dan peva, sedaj bolj piano, sedaj forte in fortissimo, ali vedno — iz srea! Oni jednostavno ne poznajo več stare zgodovinske razredbe avstrijskih pokrajin, oni se čutijo v Venezia Giulia in namestniška palača jim že spada na »cartolina postale italiana« — in basta! Če morda tudi izvestim krogom to ni prav — kaj dene to! Saj enega so gotovi ti signori od Venezia Giulia: tega namreč, da jih bodo dotični krogi tudi nadalje — podpirali!!

Ne torrente dei Molini, ne! Nekdo je te dni v oficijoznem glasilu s trga Goldoni podajal neko zgodovino onih nizkih hišic v ulice Torrente, ki se razprostirajo od oglu ulice S. Giovanni do ulice Lavatojo, oziroma do pred trgovinske kavarne. Imena raznih lastnikov omenjenih hišic nas ne brigajo dalje in niti za to nam ni mari, kdo je v teku 80 let vse zahajal v krčmo »Pri tržaškem gradu«.

Zanima pa nas to, kako se »governo« zviija glede imena onega potoka, ki teče pod ulico Torrente in ki prihaja iz Rocola.

Na prvem mestu pravi temu potoku »il torrente dei Molini«, potem pa »il torrente delle Settefontane«!

Mi vemo, da je dotični pisec znal ime temu potoku, ali ker bi moral zapisati »torrente (potok) Ključ«, kar zveni nekam preveč po slovensko in vsled tega premalo »italianamente«, se je revež lovil okolo ter iskal primerne nadomestila!

Onim mladim ljudem, ki morda ne vedó še tega, bodi povedano, da se ves ročolski potok, v slovenskem in laškem jeziku, imenuje edino le: potok (torrente) Ključ.

To ime nosi tudi pomol, na mestu, kjer se ta potok izteka v morje! Toliko v pouk onim, katere utegne zanimati to. Pred vsem pa bi priporočili, naj si zapomnijo to tudi razni »zgodovinarji« naših sosedov!

Le za gospodo! Ko so začeli graditi progo za električni tramvaj na Opčine, smo si mi nevedni siromaki domisljali, da bo ta tramvaj služil tudi revnejšim slojem, delavcem in posebno še tudi našemu ljudstvu s Krassa.

Sedaj pa, ko imamo pred očmi tarif te nove tramvajske proge, smo se prepričali, še le, v kaki zmoti smo bili. Sedaj vidimo črno na belem, da bo revnejšim slojem — in tudi srednjemu stanu — popolnoma nemogoče posluževati se rečene železnice. Pisec teh-le vrstic n. pr. bi moral odšteti lepih 12 kron, ako bi se hotel se svojo rodbino peljati po novi železnici in nazaj.

Vožnja ob delavnikih bo: iz Trsta v Škorkljo 30 stotink; iz Škorklje na Opčine 50 stot.; iz Trsta na Opčine 80 stot.; na Opčine in nazaj 1 K.

Ob nedeljah pa: iz Trsta na Opčine 1 K 20 stot.; z Opčine v Trst 75 stot.; iz Trsta na Opčine in nazaj 1 K 50 stotink! — Ob takih cenah se bodo gospoda lahko komodno vozili! Sromašnejši sloji jim gotovo ne bodo delali napotja.

Najrevnejši razred državnih uslužbencev. (Dopis.) V 179. številki ste blagovolili priobčiti nekoliko čujvarjev o tužnem položaju železniških čujvarjev na izogibalistihih (Weichenwächter). Iz teh podatkov mojih je bilo razvidno neverjetno in nezaslišano dejstvo, da takov čujvar dobiva za trudapolno delo svoje — spojeno vrhu tega z veliko odgovornostjo — borih 24. oziroma 27. in 30 gld. na mesec.

V naših predpisih stoji (črno na belem), kar se tudi strogo zahteva: za tako službo morejo biti nameščene le take osebe, ki so telesno zdrave in močne, večje pisanju in čitanju, popolnoma zanesljive, večše nemškemu kakor uradnemu jeziku, pa tudi drugim deželnim jezikom za obveščanje z ljudstvom.

Kaj pravite — a? To je menda dovolj zahtevanja za — 24 gld. na mesec!

Vi, g. urednik, ste rekli že tolikokrat: za vsako delo zaslužen plačilo! Sedaj pa Vas prosim, odgovorite mi: dobiva takov-le

železniški uslužbenec zaslužen plačilo za svoje mučno in težavno delo, spojeno s toliko odgovornostjo?! Ali more s tako plačo preživljati sebe in svojo družino?! Je-li se more obuvati in oblačiti?! More-li skrbeti za potrebno izobrazbo svojim otročičem?

Ne — ni mogoče, absolutno ni mogoče! Saj mi priznavate to, kaj ne, gospod urednik?!

Ta služba zahteva, da ima človek vsikdar glavo na svojem mestu, da je popolnoma udan, telesom in duhom, dolžnostim svoje službe. Je-li pa to mogoče? Ni li psihologično povsem umljivo, da je duševno nekako potlačen takov človek, ki se mora od dne do dne boriti s — pomanjkanjem najpotrebnejšega?! Ni li naravno, da je takov človek zamišljen in da se ne more posvečati svoji službi tistim vedrim duhom in tistim veseljem, kakor bi bilo potrebno ob toliki težavnosti službe in odgovornosti?! Človek, kateremu hude težke skrbi odvajajo misel od službe, takov človek dela le mehanično! Telo in roka sta mu pač v službi, ali duh, skrb, ljubezen ga vlečejo vedno tja med svojo družino, k izmučeni ženi, sirotam-otročičem! In ker dohodki od službe ne zadoščajo za vsakdanje potrebe družine pa je siljen misliti na kakov postranski zaslužek! Je-li to v interesu njegove službe? Je-li to v interesu službe, od katere točnega izvrševanja je odvisna osebna varnost tolikih ljudi?!

O tem naj razmišljajo drugi, ki so poklicani v to! In položaj naj si roko na sree in vprašajo naj svojo vest, da-li ta največji revež med uslužbenci države zahteva kaj posebnega, kadar se oglaš, naj mu dajo vsaj toliko, da bo mogel — živeti, in da ne bo siljen — stradati, ako hoče preživljati svojo družino?! Je-li to pretirana zahteva, ako človek, ki dela, težko dela, zahteva, naj mu dajo toliko, da bo mogel živeti življenje vredno človeka?!

Kadar se je dogodila kaka nesreča, pa hodijo komisije okolo, ki iščejo vzroke nesreči, vodijo preiskave po cele mesece, kaznujejo na desno in levo — navadno največje siromake —, ali pravega vzroka noče videti nikdo! In nič ne pomagajo vse prošnje, vse pritožbe, vsi obupni kliči: železnične uprave ostajajo gluhe in slepe.

Zato bi bil čas, da bi se kdo v državnem zboru malec pobrigal za to in se spomnil nas sužnjev na državnih železnicah, nas največjih revežev med med državnimi uslužbenci. Saj s tem ne bi ustreželi le principu humanitete, principu pravičnosti, zahtevajočemu, da za vsako delo bodi tudi primerno pošteno plačilo, ampak bi tudi pripomogel do večje varnosti potujočega občinstva, povzdignivši veselje do službovanja v onih, ki imajo ravno skrbeti za to varnost!

(Pride še.)

»Dobrovoljne« flike. Pišejo nam: Kakor znano, nabirajo tržaški camorristi desetine v protest proti poštemu nastopu novega političnega društva »Domenico Rossetti« glede družbe »Lega Nazionale«. Nabrali so že lepih desetice. Da-li pa so te desetice res dobrovoljno »darovane« — je pa zopet drugo kočljivo vprašanje! »Edinost« je že objavila več slučajev, ki so dokazali, da omenjeno podarjanje ni dobrovoljno, ampak izsiljeno v mnogih slučajih.

Te dni sem bil n. pr. v prodajalnici nekega našega človeka. V to prodajalnico sta prišli dve učiteljici, ki sta takoj ob vstopu zahtevali 10 novčičev za »Lego«! Trgovec je odgovoril, da on rad daje, ako gre za kako nujno potrebo, nikakor pa da ni voljan dajati svojih žuljev »Legi«, katera družba ima vse blagajne polne in katero kaj rad podpira tudi tržaški magistrat.

Učiteljici sta nadaljevali »pumpanje«. Ako sti sprevideli, da ni mogoče dobiti »flike«, je ena od te dvojice izpila boteljko piva in plačala mesto 16 — le 6 novčičev!

Nič ni pomagalo, da je trgovec protestiral proti takemu »dobrovoljnemu« nabiranju — gospici sti odšli, odnesši seboj izsiljeno flikico!

Živelo torej »dobrovoljno« nabiranje flik!!

Italijanstvo Primorja. Kdo vzdržuje »Lego«? Kolone »laških« protestlerjev proti laškemu političnemu društvu »Domenico Rossetti« se še sedaj vlečejo po »Piccolu«. Danes smo si zopet dali toliko časa, da smo pregledali jedno kolono in smo našli med 170 darovalci za »Lego« celih 28 (reci o s e m i n d v a j s e t!) laških imen. Vsa ostala so slovanska. Kdor ne veruje, naj pregleda prvo kolono darevalcev v današnjem »Piccolu«!

— Komentarija k tem številkam pač ne
treba.

Društvo davčnih uradnikov Primorja.
Prejeli smo nastopno poročilo: Ravnateljstvo tega društva je imelo v nedeljo opoldne v hotelu »Moncenio« v Trstu svojo sejo pod predsedstvom gospod Roberta Thedreza. Navzoči so bili poleg predsednika: tajnik gosp. Karol Godina, blagajnik g. Alojzij Mrach in drugi gg. člani ravnateljstva, izvemši par njih, ki so opravičili svojo odsotnost. Ko je predsednik konstatiral navzočnost zakonito potrebnega števila členov, je odprl sejo ter je v kratkih besedah načrtal delovanje društva.

Tajnik je grajal malo kolegijalno vedenje nekaterih kolegov, ki niso še pristopili k društvu. Naprosil je torej predsednika, naj še enkrat povabi dotičnike, da pristopijo. Potem je izvajal tajnik, skso ne le vsi parlamentarni krogi, ampak tudi »naši kompetentni činitelji« priznavajo, da so zahteve davčnih uradnikov opravičene. Temu v dokaz je čital interpelacije in resolucije, stavljene v parlamentu v tem pogledu. Kljub temu je, z ozirom na slabe odnose avancementov v Primorju, predlagal, naj se njeg. ekselencei g. finančnemu ministru v posebni peticiji opiše to žalostno stanje stvari. V ta namen se priloži seznam vseh uradnikov, ki so v službi, in aproksimativno leto njihovega povišanja. Posebno se naprosi, naj se ukrene, da se praktiki z navadnim adjutom mesečnih 50 kron ne bodo premeščali iz njihovega rojstnega kraja. Ta predlog je bil soglasno v sprejet. Sklenili so nadalje predložiti deželni zboroma istrskemu in goriskemu prošnjo, da bi deželne, cestne in občinske doklade doznale v mesecu februarju vsakega leta. Istotako je bil v sprejet predlog, naj se ministru financ predloži prošnja glede dopustov.

Ker je aktivitetna doklada v nesoglasju s stroški za stanovanje in živila, zahtevanimi sedaj v nekaterih mestih Primorja, sklenili so razposlati nekaterim uradom okolišnic, ki bo zahtevala informacije v tem pogledu, da se potem naprosi za nekatera mesta viši aktivitetni razred, nego je sedanj — brez ozira na število prebivalstva. Poleg tega je bilo stavljenih več predlogov personalne in stvarne naravi, posebno glede spremembe davčnih knjižic in primernih tiskovin, za bodoči kongres davčnih uradnikov vse Avstrije, ki se bo vršil na Dunaju in na katerem naj bo to primorsko društvo zastopano po enem členu.

Konečno je tajnik čital pravila ustanovljajoče se »zveze društev davčnih uradnikov Avstrije« ter je prelagal, naj se tudi primorsko društvo pridruži, kar je bilo vsprejeto. Sklenili so dati podporo nekemu davčnemu praktikanu ter zahvaliti društvu Niže Avstrije za izdatno sodelovanje in pomoč.

Po podanem poročilu blagajnika so se določili člani ravnateljstva za bodoče volitve. Predsednik je zaključil sejo ob eni in tričetrt uri, izreki željo, da bi se obnega zbora, ki se bo vršil v oktobru, udeležili vsi gg. člani, da dajo ravnateljstvu na znanje vse tiste želje in pritožbe, ki so jim na srečo, ter je neposredne predpostavljene v Trstu zahvalil na dobrohotni podpori.

Poziv, oziroma prošnja. Na oglas, objavljen v »Edinosti« pod naslovom »Išče se mala hišica«, je prišlo na pošto na trgu Giuseppina sedem pism. Ta pisma je vzdignila nepoznana in — nepoklicana oseba, katera je pozvana s tem, naj (ako ima le iskrico poštenja v sebi) rečena pisma vrne tja, kjer jih je vzela, oziroma so naprošeni dotični ponudniki, naj blagovolijo ponoviti svoje ponudbe in sicer pod poste restante p. Giuseppina — Trst.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 27. avg. ob 10. uri popoldne se bodo vsed naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ul. S. Spiridione 6, rezalnica; Sv. Marija Magd. spod. 186, konji, vozovi in seno; ul. Acquedotto 38, hišna oprava; ulica Rigutti 7, mizarska klop in bakreni predmeti; ulica Acquedotto 53, hišna oprava; ulica Miramar 11a, umivalnik; ul. dell' Istria 310 in trg della Valle 2, mizarske klopi in pohištvo; Verdela 392, konj in voz.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 22.7 ob 2. uri popoldne 26.3 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 761.0 — Danes plima ob — predp. in ob 5.17 pop.; oseka ob 5.49 popoldne in ob 5.54 popoldne.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Slava« na Škofije.
Pevsko društvo »Slava« pri Sv. M. Magd. spodnji priredi povodom veselice »Slovenije« na Škofijah tjakaj izlet na vozovih.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Veliko poverenje v Dubrovniku.** Avtonomaši (kar pa je le olepševalno ime za italijanaše) imajo v Dubrovniku v svojih rokah »Monte di pietà e riunita cassa di risparmio« — zastavljalnico, združeno s hranilnico. Ko je nedavno temu novo imenovani upravitelj-blagajnik Luka Flori prevzel blagajno in premoženje, izkazal se je velik primanjkljaj. Po bilanci, katero so upravitelji dan popred izgotovili na podlagi registrov, je imovina zavoda znašala 207.676 K 70 st. Ko pa so pregledali vso imovino, našli so le 161.601 K in 57 st. Manjkalo je torej 46.075 63 st. Sedaj ima seveda državno pravdnistvo glavno besedo.

× **Z davčnega urada v Pazinu.** Nekega dne je prišel na ta urad kmet Šime Pastorčič pok. Mateja iz Berme, da bi plačal davek. Izročivši uradniku dve knjižici, je zaprosil istega, naj mu potrdilo v knjižici napiše po hrvatski. Po dve besedici je bilo zapisati v vsako knjižico. Ali tudi tej gotovo skromni zahtevi ni hotel ustreči dotični uradnik, marveč je zapisal v knjižici po italijanski! Tolika mržnja vlada na tem uradu proti jeziku, katerega govori 99% prebivalstva davčnega okraja pazinskega!! Da pa še bolje umejemo razmere na tem uradu, treba pomisliti, da tu posluje tudi mož, ki v občinskem zastopstvu ni hotel glasovati za zahvalo — cesarju!!

× **Občinske volitve v Buzetu.** V večerajnji tozadnji notici je rečeno, da ima važna občina Buzet 1800 prebivalcev. Tu je po neljubi pomoti izostala ena sama ničla, zбоk česar je nastal velik pogrešek. Čitati je torej, da ima občina Buzet kakih 18.000 prebivalcev.

× **Pevsko društvo »Prešeren« v Boljuncu** priredi v nedeljo, dne 7. septembra, veliko veselico na krasno odčenem vrtu g. Venturinijs. Na veselici bodo blagohotno sodelovala razna druga pevska društva. Do sedaj so obljubili: pevsko društvo »Kolo« v Trstu, pevsko društvo »Vodnik« v Dolini, pevsko društvo »Slovenec« v Borštu.

Na vsoporedu bodo petje, godba, igra, ples, šaljiva pošta itd. Dobroznane gostilne bodo skrbale za ukusno jed in pijačo.

Ker je pot do Boljunca zelo prijetna in imamo ob jednem tudi železniško zvezo, je upati, da to veselico novoustanovljenega društva obišče veliko cenj. občinstva tudi iz mesta.

Vspored se priobči pravočasno.
Do vidova!

Vesti iz Štajerske.

— **Neverjetni odnosi.** Ozirom na izbruh v celjski »Deutsche Wacht« (znan že tudi čitateljem »Edinosti«) proti soprogu prestolonaslednika, nadvojvode Frana Ferdinanda, pripominja »Südsteirische Presse«:

Mi navajamo to, da vnovič opozorimo čitatelje našega lista, kaka razlika se dela med nemško in slovensko žurnalistiko. Tu je v rabi vedno dvojna mera! »Südsteirische Presse« je nekoč v neki notici izrekla pohvalno pripoznanje, da pek I. Ornig dela — prevelike žemlje! Ta notica je bila tudi ena obtožnih točk pred porotniki. Po mnenju tožitelja je bilo to zasmejanje privatne osebe. V pričujočem pamfletu o soprogu prestolonaslednika vendar ne bodo hoteli videti — proslavljanje?! Ne glede na visoko stališče grofice Kotek moramo take izbruhe proti eni dsmi sploh označiti kakor »krajno neollikane in srove«.

— **Okrajno sodišče v Marenbergu** na cesarjev rojstni dan ni izobesilo zastave. Take so razmere!

— **Na zborovanju slov. pevskega društva za Spodnje Štajersko** se oživi zopet — kakor čitamo v »Slovenskem Narodu« — zaveza vseh slovenskih pevskega društva, katere zaveze pravila so že davno potrjena od vlada. Želeti bilo res, da se oživi taka zaveza za vse slovenske pokrajine, ki bi se mogla potem vezati z drugimi jugoslovenskimi zvezami ter prirediti pevske slavnosti v takem zlogu, kakoršnja je bila ona društva »Kolo« v Zagrebu.

— **Shod v Središču.** V nedeljo se imeli

Spodnjaštajski Slovenci v Središču veliki shod.

Iz brzojavke, došle »Slov. Narodu«, posnemljemo, da je bilo zborovalcev nad 1500. Ves trg je bil v trobojnicah. Zborovanje je vodil predsednik posl. društva »Sloga«, dr. Omulec.

Govorila sta dr. Ploj in dr. Rosina, poslednji o narodni avtonomiji. Na zborovanju je govoril tudi naš Spinčič, ki je primerjal štajerske in istrske razmere. Vse resolucije so bile soglasno vsprejete. Navdušenje velikansko.

(Ta nastop našega Spinčiča pozdravljamo s posebnim zadoščenjem. Kajti prvi pogoj, da se v narodu našem oživi resničen intenziven čut slovenske vzajemnosti, je ta, da se spoznavamo med seboj. Če se bomo spoznavali, če bomo poznali svoje potrebe in svoje trpljenje na vseh točkah domovine, potem se bomo zanimali eden za drugega in iz tega nastane še le tudi potrebna, pripravljenost za borbo eden za drugega. Opomba ured.).

Vesti iz Koroške.

+ **Lug ga je umoril.** Iz Celovca se poroča, da je v bližini Celovca dva in pol letni sinček čevljarja Franka dobil slučajno v roke steklenico luga. Deček je polovico luga izpil in je vsled tega še isti večer umrl v groznih bolečinah.

— **Samomor na pokopališču.** Na celovškem pokopališču se je ustrelil 60-letni bivši sodni sluga Alojzij Kometer, pristojen v Št. Rupert pri Celovcu.

Razne vesti.

Militarizem na Nemškem. Na Nemškem so nebesa za militariste, a pekel za civiliste. Naj se vojaški krogi nikar ne čudijo, ako nasproti častnikom in podčastnikom tudi navadne prostoke prištevamo k civilistom. K pravemu militarizmu mogoče je prištevati le častnike in podčastnike.

Te dni je stal pred vojaško sodnijo v nekem mestu pruske Šlezije neki podčastnik, ki je bil obdolžen, da je v 231 slučajih nečloveško ravnal se svojimi podrejenimi vojaki. Pretepal jih je s hrbtom sablje, katero je jedenkrat celo zlomil na nogi nekega vojaka; nabijal jih je s kopitom puške tako močno, da so vojaki večkrat nezavestni padali; eden vojakov je bil vsled tega 6 mesecev bolan itd. itd. In za vse to so ga obsodili na — 5-mesečno ječo! Militarizem je v Nemčiji pač vsemogočen a tudi v mnogokateri drugi državi se trudijo, da bi v tem obziru čim prej dosegli mater Germanijo.

Velikansko poverjenje na Ogrskem. Iz Budimpešte prihaja vest o sporočilih iz Temešvara, glasom katerih so na sirotinskem uradu za temeški komitat prišli na sled poverjenju 2 milijonov kron.

SVoboda na Hrvaškem. V Oseku imajo pevsko društvo »Lipa«, ki ima novo zastavo. Vlada je zahtevala, da mora biti na zastavi poleg deželnega tudi ogrski grb. Društvo pa se ni hotelo pokoriti tej zahtevi. Raje je odpravilo z zastave tudi deželni grb ter na njega mesto poskrbelo sliko »Djed i guslar«. To pa je zopet zločin, radi katerega je morala mestna oblast društvenega predsednika, dekana župnika Firingerja, poklicati na zaslišanje in so dotični zapisnik predložili slavni vladni slavno vladajočega bana Khuze Hedervaryja.

Delavstvo v Budimpešti. Položaj delavstva v Budimpešti postaja žalostnejši od dne do dne. Dela zmanjkuje in delavci se morajo seliti iz mesta. Neki madjarski list je izračunal, da je v 6 letih zapustilo Budimpešto 40.000 delavcev. Ti delavci so trošili povprečno po 1 gld. na dan. To znaša 40.000 gld. To svoto je mesto izgubilo, delavci pa svoj zaslužek. Kako pojenjuje delo, kaže okolnost, da so popred kako leto v tvornici za opeko zgotovili 400—500 milijonov opek, danes pa je številka padla na 80 milij. Dotični list pozivlja državo, naj pride tej bedi v okom, ker sicer v Budimpešti kmalu ne bo več kruha za delavce.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olovske razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% o d b i t k o m.

Brzojavna poročila.

I. tržaška čistilnica riža.
DUNAJ 26. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Ministerski predsednik kakor voditel ministerstva za notranje stvari je odobril spremembo pravil I. čistilnice riža, družbe na deloince, v Trstu, kakor je bila sklenjena na občnih zborih dne 18. aprila 1900 in 10. maja 1902.

Smrt parlamentarca.

DUNAJ 26. (B.) Listi javljajo, da je voditelj srednje stranke veleposestva v deželnem zboru Moravskem, grof Ludovik Herberstein, v Berlinu umrl.

Perzijski šah.

PARIZ 26. (B.) Perzijski šah je sinoči dospel semkaj.

Kralj Viktor Emanuel na potu v Berlin.

RACCONIGI 26. (B.) Kralj Viktor Emanuel je danes ob 8. uri jutraj preko Göschena odpotoval v Berlin. V spremstvu kralja so: minister kraljeve hiše Ponzio Vaglia, generalni adjutant Brusati, viši ceremonijer Gianotti in mnogoštevilna suita. Minister za vanje stvari, Prinetti, se v Novari pridruži spremstvu.

Vrenje v Macedoniji.

SREDEC 26. (B.) »Agence Telegraphique Bulgare« javlja: V nedeljo, na dan municipalnih volitev, je skušala čuka iz 70 členov sestavljena macedonska četa — uporabivši okolnost, da so oblasti imele posla z volitvami — prekoračiti mejo. Ker pa je oblast o pravem času izvedela o tej nakani čete, se je takoj podala na proganjanje iste in je nedaleč od meje ujela 61 mož. Tudi zastava čete je prišla oblasti v roka.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisana zadruga z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidarnost, zjamčena, tajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proti
kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje.
Čudovit učinek pri pevolh, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

 Pozor na ta užig na zamašku !!!

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesn, Piazza Rosario št. 2
vogar, (Solako poslopje)
Via Limitanea in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, srecal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJE ČENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na par obrod
ali železnico franco.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozanti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavnico „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vaprejem tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnostne in odlikovane tovarne za peči Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih peči iz železa ali udelanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.
Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Hiša

na Opčinah nasproti cerkve je na prodaj. Več pove lastnik Mirko Perhavec v Vipavi.

Išče se

hišica s 4 prostori in malo zemljišča v okolici Trsta blizu kake glavne ceste. Ponudbe je pošiljati pisмено: B. Lavrič, poste testante, piazza Giuseppina.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz pravih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in ptičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in knjičarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

„Andemo de Franz“

kréma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 40 kr.
Črna istrska „ 36 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr.
črno istrsko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežne pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v mislu gesla: Svoji k svojim!

Svilene plinove MREŽICE!! „ROYAL“

dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.

PODJETJE ZA NEPEGORLJIVE LUČI

P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Srečkanje

nepreklicno

25. septembra 1902.

Olmoške rastlavinne srečke
po 1 krono

Glavni dobiček

kron 30.000 kron

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o. Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Kompanjona

(tajnega)

išče neki tržaški trgovec za novo trgovino v najlepši poziciji mesta in ki obeča, da bo najlepše vspevala in prinašala primerne dobičke. Kompanjon naj razpolaga kapitalom 10.000 gld. Več se izve v upravnistvu tega lista.

Velikanski izbor

raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavorske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavši v slučaju ženitve ali prehoda v vojake zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

4 pare obuvala

za samo 2 gld. 50 novč. se prodajajo po tako nizki ceni edino le vsled nakupa veličanske zaloge.

1 par čevljev za gospode, 1 par čevljev za gospe ružave, s trakovi, z jako močnimi podplati, najnovjša moda; nadalje 1 par modnih čevljev s pasovi za gospe in 1 par ravno takih za gospe;

vse te 4 pare samo za gld. 2-50.

Pri naročbah zadostuje dolgotna mera. — Razpošiljane proti povzetju:

Izvoz obuvala Jungwirth
Krakovo 59. Poštno predačo 29.

Zamene se dovoljujejo.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4%	30-dnevni odkaz 2 1/4%
30- " " 3 1/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/4%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnočno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropo v Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnohrad, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

inkaso vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati denar, srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
trvdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor beljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

V trgovini za moško modno blago

„Pri prihranjevalnem viru“

vkupite najlažje najboljše blago.

Na stotine ostankov snovij za moške obleke 330 m po gld. 3.60, 5.60, 6.80 in 7.20.

Najboljše srajce za moške gld. 1.30

Angleške srajce od cefirja gld. 1.50

5 kratni najboljši ovratniki po 15 nvč.

Kravate, spodnje hlače, srajce za po noči, nogovice, žepne rute po najnižjih cenah in v velikem izboru.

E. Rottenberg

ul. Poste vecchie 16 (municipalna nova palača)

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri slednjih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomažič Barr. Vecchia, Ivan Prelog Barr. Vecchia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Ghega, v okolici: Fran Šuman, Anton Sanež v Skednju; Skapin in Pirich, Anton Bak, Stanko Golina, Svetko Hanibal Škerlj pri sv. Ivanu; Ivan Cergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Štoka na Kontovelju, Josip Gustinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

trvdka J. Drufovka v Gorici.